

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1232/11-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště technické, Třemošnice, Sportovní 322
Sídlo:	Sportovní 322, 538 43 Třemošnice
IČ:	15 052 796
Identifikátor:	600 011 941
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	RNDr. Janou Sýkorovou
Zřizovatel:	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti:	Sportovní 322, 538 43 Třemošnice
Termín inspekční činnosti:	3. až 9. 11. 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště technické, Třemošnice, Sportovní 322 (dále jen škola) vykonává činnost střední školy a domova mládeže. Stravování žáků je zajištěno ve Školní jídelně Třemošnice.

Ve školním roce 2011/2012 v denní formě vzdělávání probíhá výuka žáků oborů vzdělání Strojní mechanik, Nástrojař, Klempíř, Obráběč kovů, Truhlář, Ekonomika a podnikání, prvního ročníku oboru vzdělání Strojírenství a prvního a druhého ročníku oborů vzdělání Mechanik seřizovač, Operátor dřevařské a nábytkářské výroby podle školních vzdělávacích programů (dále jen ŠVP), které vycházejí z rámcových vzdělávacích programů (dále jen RVP) příslušných oborů vzdělání. Ve čtvrtém ročníku dobíhajícího oboru vzdělání Mechanik strojů a zařízení a ve třetím a čtvrtém ročníku oborů vzdělání Mechanik seřizovač, Operátor dřevařské a nábytkářské výroby probíhá výuka podle učebních dokumentů schválených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT). Z cizích jazyků se ve škole vyučuje jazyk anglický a německý.

Vyučované obory Obráběč kovů a Strojní mechanik jsou podporovány stipendii Krajského úřadu Pardubického kraje.

V době inspekční činnosti škola vykazovala celkově 8 tříd se 170 žáky. Nejvyšší povolený počet je 300 žáků. Ve škole pracuje 33 zaměstnanců, z toho je 24 pedagogických pracovníků.

Další informace lze získat rovněž na webových stránkách školy <http://www.sou-tremosnice.cz>.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Oborová struktura se postupně dotváří s cílem vytvořit subjekt, který bude vzdělávat v oborech zaměřených na přípravu odborníků pro strojírenství a strojírenskou výrobu a zpracování dřeva. Stávající počet žáků školy tvoří cca 56 % nejvyššího povoleného počtu žáků (kapacita) uvedeného v rejstříku škol a školských zařízení. Významný pokles celkového počtu žáků školy (kolem 70 žáků) je odrazem neobvykle nízkého počtu nově přijatých žáků do 1. ročníku v jednotlivých oborech vzdělání v přijímacím řízení ve školním roce 2010/2011 a trendu ve vývoji počtu žáků v posledních letech (ve statistických výkazech o střední škole je ke dni 30. 9. 2008 uvedeno 10 tříd s 241 žákem, ke dni 30. 9. 2009 uvedeno 10 tříd s 238 žáky a ke dni 30. 9. 2010 10 tříd s 225 žáky).

Počet přijatých žáků do 1. ročníku do 7 různých oborů vzdělání, a to 4 oborů vzdělání s výučním listem, kde je délka vzdělávání 3 roky, a 3 oborů vzdělání s maturitní zkouškou, kde je délka vzdělávání 4 roky, z ekonomických důvodů neumožnil vytvořit samostatné třídy. Byla vytvořena pouze jedna třída, aniž by došlo k překročení maximálního počtu žáků v jedné třídě. Obsahově příbuzné teoretické předměty s ohledem na časovou dotaci a obsah podle ŠVP jsou vyučovány společně, a třída se tak na skupiny dělí jen v některých případech. Ve výuce odborného výcviku jsou však vytvářeny skupiny nejen z příbuzných oborů vzdělání, ale také ze žáků z různých ročníků. Např. je tak vytvořena skupina pro společnou výuku ze žáků 1. a 3. ročníku oboru vzdělání Obráběč kovů s délkou vzdělávání 3 roky, kteří se vzdělávají v odborném výcviku 5 dnů ve čtrnáctidenním cyklu, a žáků 1. ročníku oboru vzdělání Mechanik seřizovač s délkou vzdělávání 4 roky, kteří se vzdělávají v odborném výcviku 2 dny, a 3. ročníku oboru vzdělání Mechanik seřizovač, kteří navazují v dalších dnech, a vzdělávají se v odborném výcviku 3 dny ve čtrnáctidenním cyklu. Organizační náročnost pro zajištění efektivní výuky je na vedení školy i vlastní pedagogické pracovníky, kteří realizují výuku, vysoká. Efektivita vynaložených prostředků pro zajištění např. provozu výukových pracovišť v hale strojírensky zaměřených oborů je závislá na počtu přítomných vyučovaných žáků. V průběhu inspekční činnosti bylo např. zjištěno, že v jeden den se v celé hale, kde jsou pracoviště pro několik skupin žáků, v rámci odborného výcviku vzdělávali pouze dva žáci, a i při nulové absenci by celkový plánovaný počet žáků byl cca trojnásobný. I ve vyšších ročnících oborů vzdělání s výučním listem je ve škole jediná skupina s více jak 7 žáky, u oborů vzdělání s maturitní zkouškou jediná skupina s více jak 15 žáky.

Z inspekčních zjištění vyplynulo, že běžný provoz dostupné finanční prostředky nepokrývaly, avšak kladný hospodářský výsledek byl dosažen zahrnutím výsledků doplňkové činnosti. Přesto v období od minulé inspekce došlo k různým inovacím, modernizaci a doplnění materiálně-technických podmínek. Jedná se např. o zajištění přenosných počítačů pro pedagogické pracovníky, vytvoření nové učebny výpočetní techniky nebo pracoviště CNC, dokoupení 3 dalších interaktivních tabulí, vizualizérů,

soustruhu na dřevo, zasítování počítačů ve dvou podlažích v budově teoretické výuky, vybavení domova mládeže WIFI a vytvoření společenské místnosti v domově mládeže.

Škola vytváří podmínky pro získání finančních prostředků i z jiných zdrojů, participuje v několika projektech financovaných z evropských strukturálních fondů. V této činnosti je spatřován prostředek k udržení a rozvoji střední školy. Je např. zapojena v projektu dotovaném cca 3 miliony korun, jehož cílem je zvyšování kvality procesů probíhajících v organizaci, dále viz <http://www.sos-tremosnice.cz/caf/index.html> (pozn. v době inspekční činnosti se ředitelka školy připravovala k převzetí Národní ceny kvality ČR, model CAF). Škola dále realizuje projekt dotovaný cca 5 miliony korun, jehož výsledkem by mělo být komplexní modulární pracoviště pro obory vzdělání Klempíř a Truhlář zahrnující cvičné pracoviště a přípravu učebních textů s technologickými postupy, výkresovou dokumentací a metodikou, dále viz <http://www.sos-tremosnice.cz/domecek/index.html>, nebo je zapojena v projektu dotovaném cca 5,5 milionem korun k dalšímu vzdělávání v systému dílčích kvalifikací, jehož cílem je tvorba a ověření programů a vzdělávacích materiálů pro realizaci dílčích kvalifikací v oborech Strojní mechanik a Truhlář s možností vykonání závěrečné zkoušky, dále viz <http://www.sos-tremosnice.cz/dk/index.html>. Dílčím zdrojem příjmů je i produktivní činnost žáků.

Škola spolupracuje s mnoha firmami a profesními asociacemi svojí činností příbuznými k vyučovaným oborům a obdobně zaměřenými školami (např. ve slovenské Detvě). V rámci této spolupráce probíhají také školení a stáže pro pedagogické pracovníky nebo výměnné pobyty žáků.

Žáci školy se zúčastňují různých odborně dovednostních soutěží a přehlídek, získali např. 2. místo v celostátním kole "studentské odborné činnosti". Škola také sama byla v minulosti pořadatelem několika odborně dovednostních soutěží podporovaných krajským úřadem ve vyučovaných oborech vzdělání (např. odborné soutěže klempířů, strojních mechaniků, truhlářů).

Vedení školy operativně řeší problémové situace, a jak již bylo výše uvedeno, vytváří podmínky pro inovace a modernizaci, avšak v organizaci a chodu školy byly identifikovány některé rizikové a problémové oblasti. ŠVP nejsou v souladu s příslušnými RVP (podrobněji viz dále), a následně tak neodpovídala organizace výuky § 26 odst. 2 školského zákona, kdy v některých třídách (obory vzdělání s výučním listem) byl překračován maximální počet 35 povinných vyučovacích hodin týdně. Vedená dokumentace podle platných právních předpisů nebyla vždy v souladu s požadavkem ustanovení právního předpisu, dokonce v některých případech nebyla v souladu ani s reálným stavem v subjektu. Jednalo se např. o výroční zprávu o činnosti školy, jejíž obsah nebyl v souladu s požadavkem § 7 odst. 1 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů. V průběhu inspekční činnosti ředitelka školy provedla opravy. K dokumentům s významnými nedostatky lze přiřadit i základní dokumenty ve vztahu k žákům školy a ubytovaným v domově mládeže – školní řád školy a vnitřní řád domova mládeže, v kterých byly věcné chyby (např. absence 30-ti minutové přestávky na oběd) i řada formálních nedostatků (např. kapitoly, které se vůbec netýkaly tohoto subjektu). Nedůslednost ve vedení některé dokumentace se dále např. projevila i ve vedení deníků odborného výcviku či nemožnosti zjistit počet čistých tiskopisů vysvědčení, která jsou dokladem o dosaženém stupni vzdělání, a výučních listů ve škole.

Výchovná poradkyně i preventistka sociálně patologických jevů vykonávají svoji činnost již dlouhodobě. V oblasti prevence je kromě tříletého cyklu přednášek realizován

např. zážitkový kurz pro 1. ročníky. Výchovná poradkyně mimo jiné projednává problematiku chování žáků a plně eviduje žáky se specifickými potřebami ve vzdělávání. V přehledu uvedený počet těchto žáků ve školním roce 2011/2012 nesouhlasil s počtem žáků ve statistickém výkazu pro střední školy. Z inspekční činnosti vyplynulo, že učitelé odborného výcviku nebyli v problematice specifického přístupu k daným žákům plně orientováni.

Ve škole je realizována prevence v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Žáci jsou seznamováni se zásadami bezpečné práce a bezpečného chování. Byli seznámeni se školním řádem, resp. vnitřním řádem domova mládeže. Evidence úrazů je vedena, z evidovaných úrazů nejsou zřejmé žádné negativní trendy. Rizika v praktickém vyučování byla identifikována, byla stanovena opatření k odstranění nebo alespoň ke zmírnění možných ohrožení. V rámci teoretického vyučování a pro domov mládeže rizika nebyla identifikována. Jak je dále uvedeno, při inspekční činnosti bylo v několika případech zjištěno významné porušení zásad bezpečné práce. Z hlediska psychohygienických podmínek jsou nevhodné pouze pětiminutové přestávky mezi vyučovacími hodinami a sloučení polední přestávky s přestávkou v délce 15 až 20 minut zpravidla zařazované po druhé vyučovací hodině. Dle sdělení ředitelky školy je tato situace z důvodů dopravní obslužnosti.

V teoretickém vyučování byla přednostně sledována matematická a přírodovědná gramotnost žáků, kteří ukončují vzdělávání maturitní zkouškou. Až na výjimku ve 4. ročníku v hodině matematiky byli žáci značně pasivní, a tak ve sledovaných hodinách neprokázali potřebnou úroveň zmíněných gramotností. U mnohých žáků byly zjištěny potíže i v základních dovednostech a vědomostech. Zásadním negativem bylo spojení výuky fyziky v 1. ročníku oborů s různým zaměřením a délkou vzdělávání. Společná výuka oborů vzdělání s výučním listem a oborů vzdělání s maturitní zkouškou nebyla diferencovaná, tím došlo k podstatnému snížení úrovně při rozvoji fyzikálního myšlení u oborů vzdělání s maturitní zkouškou. Ve sledované výuce nebyl zaznamenán jediný případ specifického přístupu k žákům se speciálními potřebami ve vzdělávání, diferencovaná práce nebyla zadána. Z rozhovorů s vyučujícími vyplynulo, že někteří z nich nejsou plně obeznámeni s rozsahem pomůcek pro výuku jimi vyučovaného předmětu.

Jak již bylo výše uvedeno, v odborném výcviku byla vesměs realizována výuka ve skupinách žáků často složených z různých ročníků i oborů vzdělání. Výuka probíhala na cvičných i produktivních činnostech směřujících k naplnění profilu absolventa příslušného oboru vzdělání. Bylo však zjištěno např. u strojírensky zaměřených oborů vzdělání nevhodné rozdělení žáků do jednotlivých skupin pro daný výukový den, a tím i nerovnoměrné zatížení příslušných učitelů odborného výcviku. Jako příklad lze uvést rozdělení žáků, kdy jeden učitel odborného výcviku zajišťoval výuku pro 6 žáků 3. ročníků oborů vzdělání Klempíř a Strojní mechanik, 2 žáků 1. ročníku oboru vzdělání Strojní mechanik a mimořádně přiřazené nově přijaté jedné žákyně 1. ročníku (cizinka) oboru vzdělání Obráběč kovů. Žáci 3. ročníků konali produktivní činnosti na 3 různých pracovištích, žáci 1. ročníků prováděli na dalším pracovišti ruční opracování kovů pilováním. Jiný učitel odborného výcviku prováděl ve stejné výukové hale výuku pouze 3 žáků 1. ročníku oboru vzdělání Nástrojař, kteří rovněž jako výše uvedení žáci 1. ročníků jiných oborů vzdělání prováděli ruční zpracování kovů pilováním. Tato nerovnoměrnost v zatížení učitelů odborného výcviku se negativně projevila v 1. výše uvedené skupině žáků zejména v zajištění a dodržování bezpečnostních zásad ve výuce, resp. při výuce na produktivních činnostech žáků. Dalším negativem bylo tak ojedinělé odborné vedení žáků 1. ročníků. Učitel odborného výcviku se zejména věnoval produktivní činnosti, přičemž žáci 3. ročníků odbornou práci konali minimálně, dle vyjádření

pedagoga, aby nezničili materiál. Nejistota v jednotlivých úkonech žáků byla tak v případě jejich odborné činnosti zřejmá, včetně absence a opakovaného porušování zásad bezpečné práce např. s ručním elektrickým náradím. V případě zabezpečení výuky oborů pro zpracování dřeva, kdy v tomto školním roce ve škole zajišťuje výuku pouze jediný učitel odborného výcviku takto zaměřený, byla situace obdobná. S ohledem na složení skupiny žáků z různých ročníků a různých oborů vzdělání a souběžné činnosti na více pracovištích (dílna ručního zpracování dřeva, dílna strojního zpracování dřeva) bylo tak problematické zajištění efektivní výuky při zajištění bezpečnosti práce jedním učitelem odborného výcviku.

V přijímání žáků ke vzdělávání, v průběhu vzdělávání ani při ukončování vzdělávání nebylo zjištěno porušení principu rovných příležitostí. Jak již bylo výše uvedeno, je pro chod školy problémem přijímání žáků do mnoha oborů vzdělávání, přičemž se na jednotlivé obory vzdělání hlásí pouze několik žáků. Z rozhovorů vyplynulo, že v posledním období škola přijala všechny žáky.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

ŠVP odpovídají zápisu do rejstříku škol a školských zařízení, nejsou však v souladu RVP, a to zejména v rozpracování učiva a výsledků do jednotlivých předmětů. V rozpracování nejen chybí některé učivo i některé výsledky vzdělávání, ale v některých případech nebylo respektováno již výše uvedené ustanovení školského zákona o maximálním počtu 35 povinných vyučovacích hodin v jednom týdnu. Též byly zjištěny různé nedostatky ve struktuře zpracování ŠVP. ŠVP domova mládeže plně neodpovídal požadavkům školského zákona. K uvedení jednotlivých ŠVP do souladu s příslušnými RVP a odstranění nedostatků byla stanovena lhůta. Zejména u dobíhajícího oboru vzdělání Mechanik strojů a zařízení nebyl dodržen učební plán v počtu minimálních hodin (matematika, odborné předměty) stanovených učebním plánem MŠMT.

V pedagogickém sboru převažují odborně kvalifikovaní pedagogové (cca 75 %), přičemž někteří pedagogové jsou odborně kvalifikovanými pedagogy, ale vyučují předměty mimo svoji kvalifikaci. Přibližně třetina z pedagogického sboru pracuje na částečné úvazky, jedna vychovatelka studuje. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je podporováno a realizuje se. K procvičování a upevňování získaných znalostí a dovedností jsou pro žáky z vyšších ročníků využíváni instruktoři z řad odborně kvalifikovaných zaměstnanců na smluvních pracovištích firem.

Materiálně technické podmínky pro výuku teoretických všeobecných i odborných předmětů, praxe a odborného výcviku jsou v základním rozsahu zajištěny. Jak již bylo výše uvedeno, materiální vybavení se postupně doplňuje, modernizuje a zkvalitňuje. Škola si v odborných předmětech vytváří vlastní učební texty a další učební pomůcky. Celkově nízkou úroveň má vybavení pro přírodovědnou oblast, ve fyzice neodpovídá škole s technickým zaměřením.

Škola disponuje dobře vybavenými vlastními odbornými pracovišti (dílnami) zejména pro výuku odborného výcviku nebo učební praxe oborů vzdělání se strojírenským zaměřením. Současné počty žáků příslušné kapacity nenaplňují. Naopak prostorové podmínky praktické výuky oborů vzdělání pro zpracování dřeva jsou skromné a v případě dílny pro strojní zpracování dřeva stísněné. S ohledem na manipulační prostory kolem strojů a bezpečnost práce je tak omezena souběžná výuka na více strojích. Materiální podmínky oborů vzdělání pro zpracování dřeva se postupně doplňují a zkvalitňují.

Škola doplňkově využívá objektů a pracovišť v reálném prostředí u smluvních partnerů. Využívání smluvních pracovišť u firem dotváří materiální podmínky výuky vzájemnou růzností. Prostory a vybavení školy a domova mládeže nevykazovaly významné rizikové prvky, k zjištěným drobným nedostatkům byla přijímána opatření ještě v průběhu inspekční činnosti.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. V rozsahu možných zjištění v rámci inspekční činnosti lze konstatovat, že je zajištěn rovný přístup ke vzdělávání. Prostředí školy je bez významných rizikových prvků, bezpečnostní rizika byla identifikována ve výuce odborného výcviku. Personální zabezpečení i materiálně-technické podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů, avšak ŠVP jsou v nesouladu s příslušnými RVP, a to zejména v rozpracování a úplnosti předpokládaných výsledků vzdělávání a učiva.

Spolupráce se sociálními partnery přináší zpětné informace o kvalitě vzdělávání a pomáhá v dalším vzdělávání pedagogů. Škola dlouhodobě získává prostředky také z jiných zdrojů, zejména z realizace projektů a doplňkové činnosti. Vedení školy vytváří podmínky pro inovace a modernizaci, rezervy byly zjištěny zejména v systému kontroly a vyhodnocování činností.

V hospitovaných hodinách teoretických předmětů neprokázali žáci celkově potřebnou úroveň přírodovědné a matematické gramotnosti. Efektivita výuky v teoretickém vyučování i odborném výcviku byla limitována složením tříd a skupin žáků při výuce odborného výcviku nejen z různých oborů, ale také v případě odborného výcviku z různých ročníků. Praktická výuka orientovaná i na realizaci produktu byla motivační, rezervy však byly zjištěny ve vedení a výsledcích výuky ve vztahu k profilu absolventa.

Česká školní inspekce v souladu s ustanovením § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků ve lhůtě

- a) do 30. 11. 2011 – odstranění vyššího počtu povinných vyučovacích hodin týdně,
- b) do 31. 1. 2012 – oprava školního řádu, vnitřního řádu, dokončení evidence vysvědčení o dosaženém stupni vzdělávání a výučných listů,
- c) do 30. 4. 2012 – vytvoření ŠVP v souladu s RVP příslušných oborů vzdělání.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky g7zais9 nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Příloha č. 1: Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

Příloha č. 2: Obory vzdělání zapsané v rejstříku škol a školských zařízení

Poučení

Podle ustanovení § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 14. 11. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

RNDr. Antonín Müller, školní inspektor RNDr. Antonín Müller, v. r.

Ing. Jan Černý, školní inspektor Ing. Jan Černý, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Třemošnici dne 21. 11. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

RNDr. Jana Sýkorová, ředitelka školy RNDr. Jana Sýkorová, v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.